

**Základní škola a Mateřská škola
Kubatova 1, České Budějovice**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠD

Vydal: Mgr. Libor Kocián

Účinnost od 1. 9. 2019

Spisový znak: 3-1-17b

Skartační znak: A 5

Změny:

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY
ŠKOLNÍ DRUŽINA JE SOUČÁSTÍ PRÁVNÍHO SUBJEKTU ZŠ A MŠ**

Název: Základní škola a Mateřská škola, Kubatova 1, České Budějovice

Adresa: Kubatova 1, 370 04 České Budějovice

IZO: 000 581 577

Kontakty: telefon škola: 387 318 864

telefon školní družina: 702 197 512

web. www.zskucb.cz

Ředitel: Mgr. Libor Kocián

e-mail: reditel@zskucb.cz

OBSAH

Identifikační údaje

- 1. Charakteristika školní družiny**
- 2. Konkrétní cíle vzdělávání**
- 3. Cíle zájmového vzdělávání**
- 4. Časový plán vzdělávání, formy, obsah**
- 5. Podmínky přijímání účastníků, průběh a ukončení vzdělávání**
- 6. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků mimořádně nadaných**
- 7. Personální podmínky**
- 8. Materiální zabezpečení**
- 9. Ekonomické podmínky**
- 10. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je zařízení pro vzdělávání žáků 1. stupně základní školy. Je určena žákům 1. - 4. tříd. Naše školní družina má 7 oddělení, kapacita je 210 přihlášených žáků k pravidelné docházce. Prostřednictvím volnočasových aktivit rozvíjí kompetence k učení, k řešení problémů /KŘP/, komunikativní /KK/, sociální a personální /KSP/, občanské /KO/, pracovní /KP/, trávení volného času /KVČ/.

Provoz školní družiny - začíná příchodem účastníků do prostor školní družiny.

Ranní provoz je zajištěn od 6:00 v pavilonu školní družiny.

Vychovatelky převádějí účastníky v 7:30 do budovy školy na vyučování. Po skončení vyučování je zajištěn provoz na obou budovách do 15:00 hodin. Vychovatelky přebírají účastníky od vyučujících, účastníci 4. tříd přicházejí do ŠD sami. Od 15:00 do 17:00 hodin je provoz pouze v pavilonu školní družiny.

Rozsah denního provozu může být upraven dle provozních podmínek školy.

2. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování, tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování a neměla by být chápána jako pouhá sociální služba. Pedagogická práce ve školní družině má svá specifika, která jí odlišují od školního vyučování.

Hlavním posláním školní družiny je umožnit účastníkům odpočinek a relaxaci po skončení vyučování a aktivní využití volného času. Činnost by měla rozvíjet dítě v dovednostech důležitých pro život ve společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování ho vybaví žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji. Účastníci se zde učí žít s ostatními, spolupracovat a tolerovat individualitu ostatních. Největší roli zde má vhodná motivace, radost z činnosti, ctižádost, zvědavost a povzbuzování. Cíle naplňované při činnostech školní družiny vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy §2, odst. 2 školského zákona a navazují na cíle stanovené Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Školní družina se řídí ve své činnosti vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

3. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvíjet myšlení, tvořivost a logické uvažování.

Podporovat a prohlubovat individuální schopnosti a dovednosti – intelektové, osobnostní, pohybové atd.

Motivovat k organizování a plánování práce, vlastního učení, zábavy a hry.

Podněcovat k rozšiřování slovní zásoby, rozvíjení vyjadřovacích schopností.

Zvládnout herní situace, využít volný čas efektivním způsobem.

Motivovat k námětově bohaté a pestré činnosti.

Osvojit pravidla vhodné komunikace mezi dětmi a při skupinové činnosti.

Vytvářet nové pracovní návyky.

Volit vhodné formy odpočinku a relaxace.

Ve školní družině rozvíjíme a posilujeme nenásilnou formou všechny klíčové kompetence a doplňujeme tak výchovné a vzdělávací působení školy v době mimo vyučování.

KOMPETENCE K UČENÍ

Účastník

- přemýšlí o žebříčku vlastních hodnot
- soustředí se na práci a chce dospět k výsledku

Vychovatel

- nabízí účastníkům k využití informační zdroje
- umožňuje rozdělit si práci
- pomáhá řešit a třídit informace
- vede ke shrnutí výsledků
- motivuje pro celoživotní učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ /KŘP/

Účastník

- samostatně pozoruje, experimentuje a vyvozuje závěry
- vyhledává, třídí informace a umí je využít v životě
- využívá osvědčené postupy

Vychovatel

- vede účastníky k přejímání problémů ostatních
- umožňuje pracovat s chybou a hledat nové varianty řešení
- vede účastníky k přejímání odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- při neúspěchu nabídne pomocnou ruku

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ /KK/

Účastník

- dokáže formulovat a obhájit své myšlenky a názory bez vyvolávání situací
- vyjadřuje se souvisle a kultivovaně
- naslouchá jim a dokáže jim porozumět

Vychovatel

- klade důraz na společenská pravidla konverzace
- podporuje účastníky ve vyjadřování svých myšlenek
- vede ke správnému používání českých výrazů
- objasňuje význam mimoslovní komunikace
- radí a pomáhá

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ /KSP/

Účastník

- spolupracuje ve skupině při řešení úkolů
- Podílí se na vytváření pravidel týmu
- obhajuje svůj názor, ale respektuje druhé

Vychovatel

- vede k organizaci práce ve skupině
- učí účastníky přijímat rozhodnutí skupiny
- vede k ochotě pomoci druhým, případně o pomoc požádat

KOMPETENCE OBČANSKÉ /KO/

Účastník

- je schopen chránit životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- dokáže se vcítit do situací a problémů jiných
- respektuje názory druhých

Vychovatel

- motivuje k aktivnímu zapojování do veřejně prospěšných a charitativních akcí
- objasňuje účastníkům tradice
- učí správný postup v nebezpečných situacích
- vede účastníky k chování podle základních společenských norem

KOMPETENCE PRACOVNÍ /KP/

Účastník

- je veden k utváření pracovních návyků
- používá bezpečné materiály, nářadí, vybavení
- chrání zdraví své i druhých

Vychovatel

- umožňuje používat různé prostředky a materiály
- pomáhá s plány, pokyny
- podněcuje k udržení pracovního místa v pořádku
- vyžaduje bezpečné dodržování pravidel
- vede k hodnocení činnosti

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU /KVČ/

Účastník

- umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy a záliby v organizovaných a individuálních činnostech
- dokáže rozpoznat a odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času

Vychovatel

- vede účastníky ke smysluplnému využívání volného času
- podněcuje účastníky k výběru vhodných aktivit
- nabízí přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vyučování

4. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ, FORMY, OBSAH

Je sestaven na jeden vzdělávací cyklus. Začíná v září a končí v červnu školního roku. Podle evaluace a dosažených výsledků se provádí korekce programu. Během této doby je možné kreativně reagovat na měnící se podmínky propojováním či přesouváním témat. V průběhu prázdnin po dohodě se zřizovatelem činnost přerušuje. Jeho platnost je do vydání nového ŠVP. Podmínky a organizace zájmového vzdělávání jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Umožňuje účastníkům odpočinek i přípravu na vyučování. Podle charakteru a cílů činnosti v jednotlivých odděleních využívají vychovatelky vhodné metody a formy práce.

Pravidelná týdenní skladba zaměstnání zahrnuje zájmovou činnost sportovní, estetickou, hudební, přírodovědnou.

Spontánní činnost - v rámci ranního pobytu neb v tzv. koncové družině, kdy jsou slučována oddělení.

Odpočinková činnost.

Příprava na vyučování probíhá formou didaktických her.

Příležitostné akce - nejsou zahrnuty do týdenní skladby, zapojují se všechna oddělení (soutěže, zábavná odpoledne).

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ vychází ze vzdělávacích oborů

UMĚNÍ A KULTURA

Rozvíjíme specifické citění, tvořivost, vnímavost k uměleckým dílům a tím i k okolnímu světu a sobě samému. Pracujeme s celým kolektivem, se skupinou nebo individuálně.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Poznáváním sebe sama, poučením o péči o zdraví, zdravotní prevenci, osobní hygienu a čistotu, poučením o úrazech a jejich předcházení, relaxačním cvičením, dodržováním pitného režimu vedeme účastníky k péči o jejich fyzické i duševní zdraví.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Zábavnou a zážitkovou formou seznamujeme se životem kolem nás, s proměnami přírody a jejími specifiky, slavením svátků, naplňováním volnočasových aktivit.

5. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ ÚČASTNÍKŮ, PRŮBĚH A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Činnost školní družiny je určena pro účastníky 1. stupně. Do školní družiny přihlašuje účastníka na příslušný školní rok zákonný zástupce předáním řádně vyplněné přihlášky. O přijetí rozhoduje ředitel školy. Ukončit zájmové vzdělávání lze kdykoliv v průběhu školního roku. Přihlašování zajišťuje vedoucí vychovatelka. Podmínky upravuje Řád školní družiny.

6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ÚČASTNÍKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Účastníkům se specifickými vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost, uplatňování individuálního přístupu, respektování individuálního tempa, posilování motivace. Pro rozvoj talentovaných účastníků bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

7. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Činnost ve školní družině zajišťuje 7 kvalifikovaných vychovatelek, které se vzdělávají v akreditovaných kurzech a samostudiem, časopis Speciál pro školní družiny.

8. MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Školní družina má 7 oddělení. Čtyři oddělení jsou umístěna v pavilonu ŠD, tři oddělení v budově školy. Všechna oddělení mají vlastní prostory, jsou vybavena odpovídajícím nábytkem a kobercem pro relaxační chvílky a individuální aktivity, dostatek stolních her, stavebnic, dětských knih, CD přehrávačů. Materiální zabezpečení pro estetickou činnost je dostatečné. Venkovní prostory (zahrada, školní hřiště) mají prolézačky, skluzavky, houpačky, šplhadlo, fotbalové branky, basketbalové koše, pingpongové stoly.

Účastníci mohou využívat školní knihovnu, kuchyňku, školní víceúčelové hřiště, atrium školy. Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro estetické a sportovní činnosti.

9. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Zájemové vzdělávání je poskytováno za úplaty 150 Kč měsíčně. Úplata je splatná k 20. dni v měsíci a probíhá přes školní online pokladnu. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce. Finanční rozpočet na materiální vybavení stanovuje ředitel školy na začátku kalendářního roku. V závěru roku předává školní družina požadavky na následující rok.

10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Účastníci školní družiny jsou poučeni o zásadách bezpečnosti. Všichni jsou povinni dodržovat tyto zásady a řídit se pravidly školního řádu a vnitřního řádu ŠD. Při krátké nepřítomnosti vychovatelky (náhlá nezbytná nepřítomnost v průběhu dne) lze spojit oddělení tak, aby v jednom oddělení nepřesáhl počet účastníků 30. S touto situací je vždy obeznámeno vedení školy. Při nevyzvednutí účastníka z činnosti ŠD do konce stanovené provozní doby školní družiny má vychovatelka přístup k telefonu. Dle telefonické domluvy vyčká s účastníkem až do příchodu zákonného zástupce. Není-li nikdo z rodičů, zákonných zástupců nebo kontaktních osob uvedených v přihlášce k zastížení, sdělí vychovatelka tuto situaci řediteli školy, jeho zástupci, eventuálně policii. Provádíme záznam do pedagogické dokumentace o seznámení účastníků o bezpečnosti během pobytu ve školní družině a prázdninovém volnu.

CELOROČNÍ PLÁN ŠD

Plán zájmové a vzdělávací činnosti ve školní družině

Celý rok s úsměvem

Návaznost na téma:

- Člověk a zdraví
- Umění a kultura
- Člověk a jeho svět
-

Celoroční projekt **Klíče k pokladu** – v návaznosti na krátkodobé projekty

Motto: Neotvírejte dětem dveře,
pomozte jim najít správný klíč.

ZÁŘÍ – ŘÍJEN: BAREVNÝ PODZIM

- v nově vzniklých odděleních se budeme navzájem poznávat (vyprávění o sobě a svých zálibách)
- udržujeme pořádek v prostorech školní družiny, ve školní aktovce
- využíváme pěkného počasí k pobytu na zahradě a školním hřišti (hry, sport)
- malujeme a kreslíme zážitky z prázdnin
- charakterizujeme a výtvarně ztvárňujeme podzim, vyzdobujeme ŠD
- sbíráme přírodniny a pracujeme s nimi
- vyrábíme papírové draky
- hrajeme hudebně pohybové hry
- pozorujeme změny v přírodě
- připomínáme si základy dopravní výchovy, dopravní značky v okolí školy
- hrajeme didaktické hry, čteme knihu na pokračování
- **celodružinová akce - MALOVÁNÍ NA CHODNÍKU** (přiletěl k nám drak)
- **celodružinová akce – TÝDEN V POHYBU**

LISTOPAD – PROSINEC: PŘEDVÁNOČNÍ RADOVÁNKY

- využíváme pěkného počasí k pobytu venku (hry, soutěže, sport)
- vyprávíme si zážitky s čertem a Mikulášem, výroba a kresba jejich postav
- provádíme mikulášskou a vánoční výzdobu ŠD
- vyrábíme drobné vánoční dárky, vánoční přáníčka
- posloucháme vánoční koledy, zpíváme s kytarou
- připravujeme krmítka pro ptáčky, vyprávíme si o potravě zvířat v zimě
- malujeme dopravní značky
- čteme knihu na pokračování
- opakujeme a procvičujeme poznatky z učiva při různých didaktických hrách
- **celodružinová akce - VÝTVARNÁ SOUTĚŽ**
- **celodružinová akce - ČERTOVSKE ODPOLEDNE**

LEDEN – ÚNOR: BÍLÁ ZIMA

- využíváme pěkného počasí k pobytu na školním hřišti a na zahradě
- stavíme sněhuláky, sněhové sochy, bobujeme
- posloucháme a malujeme pohádky se zimní tematikou
- vyzdobujeme ŠD – zimní vystřihovánky
- pozorujeme zimní přírodu (vyprávění, malování)
- připravujeme dárky k zápisu pro budoucí žáky 1. tříd
- povídáme si o masopustu, vyrábíme karnevalové masky
- vyprávíme si o domácích zvířatech, jaké mám doma zvířátko – fotografie
- čteme knihu na pokračování
- procvičujeme poznatky z učiva formou hádanek a didaktických her
- **celodružinová akce - KARNEVAL**
- **celodružinová akce - PĚT PROTI PĚTI**

BŘEZEN – DUBEN: ROZKVETLÉ JARO

- soutěžíme a hrajeme hry na školním hřišti a na zahradě
- kreslíme a malujeme jarní květiny, mláďata zvířat
- slavíme svátky jara – Velikonoce (tradice, zvyky, výzdoba ŠD, kraslice)
- seznamujeme se s novými hudebně pohybovými hrami
- pozorujeme změny v přírodě, přispíváme svou prací k její ochraně
- povídáme si o bezpečné jízdě na kole, připravujeme se na dopravní soutěž
- spolupracujeme s městskou policií, beseda s ukázkou výcviku policejních psů
- čteme knihu na pokračování
- připravujeme se na vyučování - luštíme křížovky, doplňovačky, hádanky
- **celodružinová akce – BAREVNÝ TÝDEN**
- **celodružinová akce – ČARODĚJNICKÉ ODPOLEDNE**

KVĚTEN – ČERVEN: INDIÁNSKÉ LÉTO

- využíváme letního počasí k pobytu na zahradě (slunění, osvěžování sprchou)
- sportujeme na školním hřišti
- Den matek – vyprávíme si o maminkách, vyrábíme jim dárky
- Den dětí – soutěžíme v netradičních sportovních disciplínách
- kreslíme indiánské mapy
- vyrábíme indiánské čelenky, masky, totemy
- nacvičujeme indiánské tance, provádíme rytmická cvičení
- soutěžíme ze znalostí pravidel silničního provozu
- pracujeme s dětským časopisem a čteme ukázky z oblíbených dětských knih
- **celodružinová akce – ZÁBAVNÉ INDIÁNSKÉ ODPOLEDNE**
- **celodružinová akce - NAUČNÁ STEZKA** - zakončení celoročního projektu Klíče k pokladu

PLÁNOVANÉ AKCE ŠD

- beseda s policisty
- návštěva vánoční dílny
- návštěva velikonoční dílny
- kuličková
- lehkotletický dvojboj
- turnaj ve stolním tenise
- soutěž ve skoku přes švihadlo
- hrátky s pohádkami
- přírodovědná soutěž
- dopravní soutěž